

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdasági s társadalmi lap.

A SZABADELVÉPÁRT KOZLONYE

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hétfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Előfizetési feltételek:
 helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve.
 Egész évre . . . 10 frt.
 Félévre . . . . . 5 " 50 kr.
 Negyedévre . . . 2 " 50 kr.
 Egy hónapra . . . 1 " 50 kr.
 Előfizetheti helyben a kiadóhivatalban, **Kutasi Imre nyomdájában**, aztán Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseiben, vidéken a postahivataloknál.

Hirdetési díj:
 50 házasos posztos 5 krajczár; Nagyobb terjedelmű s többoldalt megjelölt hirdetéseknek különleges árték. Helyi hirdetések minden sorát 30 kr. Nyitási költségek minden sorát 20 kr. A hirdetések egyelőre a kiadói irókban vétetnek fel. Az előfizetési s hirdetési díjak a kiadóhivatalban, a lap szellemi részébe tartozó költségek s szerkesztési irókba címzettéül; csizmezdők;
 nagyjelölés lóna-ház 1704. szám alatt

Debreczen, decz. 24.

(?) Nagy ünnepek küszöbén állunk. Ilyenkor minden házi gazda, még a kinek legnyomorultabb, legszegényebb is a portája, a kinek tites a lombárja s lapos a tarisznyája, az is csak utána lát, hogy legyen valami a ház körül. Akármilyen nagy is a szegénység, egy percze felüldíti a szegény ember lelkét, ha a régen kihült konyhára felszithatja a tüzet, — s ha a szalmafedeles kunyhó tetőjén bodros füstöt ereszt a golyásfészes kémény! . . . A legkönyelműbb családtól, az is megváltozik egy kis időre, s visszafele veszi útját. Az anyagi élet lármás gépezete lassan-lassan elcsendesül, hogy a lélek és szívvilág szelidebb, jámborabb, türelmesebb szavét tud kiabálni. A társadalmi osztályok magára épített választalai szép lassan eltűnnek s az emberiség azon veszi észre magát, hogy mire a nagy ünnep felvirad, a szeretet világában, a hit orszá-gában, rang, felekezet, pártkülönbség nélkül — öszetelálokzott.

Századok hagyományos öröksége ez. Ugy tűnik föl nekünk, mintha a vallás nemcsak azért határozott volna meg nagyobb ünnepeket, hogy azokat isten dicsőségére megüljük; hanem hogy a versengő emberi léleknek, a természet szenvedélytől feszített szívnek, az ezer gondnal zaklatott agynak nyugopontokat, pihenő állomásokat szerezzen s jelöljön ki, a hol a versengések közben egymásra törő kedélyek lerakják a fegyvert s békét kötnek; a hol a szív kiszórja magából a felesleges nedvet s a nem tiszta érzelmeket, s az úgy ajra erőt szerez, hogy megismerje az igazat.

Igy készült hajdan ünnepre a magyar társadalom. Igy készült, ha mindjárt a köz és magán élet terhe, gondja kevés időt és módot hagyott is arra, hogy a szentvedés tengeréből az öröm egy cseppjét megmentse magának.

Igy készült ma is a magyar társadalom az ünnepekre, hogy ha a baj, gond, teher, küzdelem meg van is, hát legyen legalább egy pillanat, mely azok sulyát megkönnyíti, mely a csüggedt lelkét felemelje s a magasabb, nemesebb végzőlelő elérésére új erőt adjon.

De az ellenzék gondoskodik róla, hogy így ne lehessen.

A magyar társadalomnak nem szabad pihenni; az ellenzéknek szüksége van rá, hogy a családí tüzelye egy pillanatra se legyen visszaadva magának; az ellenzék nem engedheti meg, hogy a béke, a szeretet, az egyetértés anyagya álljon őrt a patriarchalis örö-mök felett. Az ellenzék nem engedheti

meg, hogy a mostoha anyagi közviszonyok által elfárasztott s a belpolitikai ingerkedésekkel elkeserített nép megszentelhesse ünnepét.

Az ellenzék gyárilag készíti lapjait, s lapjaik mint a sodoma és gomorhai tüzeső, úgy szórják égető cseppeiket. — Az ellenzék is megakarja mutatni, hogy ünnepre készül s a keserítés, a kedély-zaklatás, a lélekfészes minden mestersége napszámba van fel fogadva, hogy a magyar nép asztalán keserítve tegye azt a kalácsot, melyet úgy is barnává tett a mostoha időjárás és a gyűlölet mérget keverje bele a barátság, a béke porába.

Rosz idöket élünk valóban! De nem azért, mert az élet terhe ránk nehezedett. Nem azért, mert egy falat kenyérnek száz gond az ára.

Rosz idöket élünk azért, mert a lelketlen, könyörtelen demagogia, a kedélyzaklatás, a féktelenség fejlődött u r a l o m - v á g y j á r h á z r ó l - h á z r a , mint egy szédelőgő ügynök — s előleget csikar ki a hiszékeny szív, lélektől. — Es hogy ez a politikai szédelés hol és mivel végződik? Isten tudja!

Vajha a magyar nép felismerne ámitóit, — s ideje korán bezárná pitvarajtóját az ünneprontók előtt.

A közepantodai törvényjavaslat. — A vallás- és közoktatási miniszterium kebelében — mint az „Egyetértés” hallja — most már teljesen készen áll a közepantodai oktatásról szóló törvényjavaslat anyyira, hogy ennek a képviselőház elé terjesztését semmi sem gátolja.

Novikov orosz nagykövet hirtelen elutazott Bécsből a mi ott nagy feltűnést okozott. Szombaton éjjel 11 1/2 órakor igen rövidre szabott táviratot kapott, a melyben egész röviden az volt kifejezve, hogy: „Őfelsége Önt Szent-Pétervárra rendelte és megparancsolta, hogy utazását azonnal kezdje meg”. Vasárnap reggel Novikov ur kérdést intézett az éjszakai vasut igazgatóságához, nem kaphatna-e reggeli 9 órára egy különvonatot. Az idő rövidsége miatt e kívánást nem lehetvén teljesíteni, Novikov ur a 11 órai vonattal hagyta el Bécsot.

A delegációk a jövő hó 8-án fognak ismét összegyűlni, de nyilvános ülést egy ideig nem tartanak és csak az albizottságokban fogják a közös budget tárgyalását előkészíteni.

A francia miniszterválasg. — Waddington miniszternek most már hivatalosan beadta az egész kormány lemondását. Grévy köztársasági elnök Freycinet-t a közmunkák eiddigi miniszterét bízta meg a kabinet alakításával, ki tapogatózott is a bal oldal különböző vezértájtjai közt; de bár Gambetta is támogatta, eredményre nem juthatott. Grévy tehát újra Waddingtonot kerte fel, hogy továbbra is tartsa meg a minisztertanács elnökségét

és vállalja el a cabinet újjászervezését. Waddington húzóneggy grát kért a megfontolásra és ezután kérte a köztársaság elnökét, hogy a miniszterium alakításával Sayt bízza meg.

Színügyünkről.

II.
 Önkénytelen jut eszembe az a históriai non mot, a mit Nagy Frigyes szájába adnak a kujon újságírók, midőn előtte azt panaszoita valami politikust, hogy az opera-énekeseknek több fizetésük van, mint a minisztereknek.

— Na, hát énekeljenek a miniszterek!

Ez hon motnak jó, anekdottának is jó s való is benne az, hogy az operisták rendszeren a magas C-n kezdik a fizetés-liczítást. — Udvari és fővárosi színházaknál nem ritkaság, hogy 20—30 ezer forint fizetésért trillázik valamely ezüsthangu primadonna s vidéki városokban is rúdesen egy nagy részét emésztí fel a jövedelemnek az opera-kultusz, az a jámbor vidéki opera.

Nekünk már sokba fájt, beszélhetünk róla élesen. Az intendatúra talán ma is virágzó és a városi pénztárban is teljes nyugalomban trónohatna az a 35 drb ezres banknota, melylyel a deficit Astaroth-torkát betömöttük, ha nem divatozott volna az operával, ha nem adtak volna Bogynak 340 frtot — nem egy évre, hanem a v o k é n t.

Igy volt és így van. Az opera-repertoire ugy kitelik 12—13 operából, hogy csupa gyönyörűség s minden élmes borbélylegény gitározza, hogy „helyettem kis virág tégy valomást”, — hanem azért azokat a régi ócskaságokat minden évadban végig gyönyörködői a zeneőrök közönség. Hall valamit újat? Nem! S nem is hallhat, mert új operák betanuláshoz kevés a garas, meg a potencia.

Nincs tehát mit habozni. El kell törölni az operát! S ezzel elérjük azt, hogy lejjebb száll 1000—1500 frttal a havi kiadás. S elérjük nemcsak azt, hanem elérjük azt is, hogy a drámai színészet az operán megtakarított költségek részben felhasználásával erősödjék s ezzel hatásosabbá lesz a szavai művészet, mely a népet jobban vonza, mint a klasszikus zene, melyhez nem ért.

Tagadhatatlan, hogy ezért sokan fognak trüszkölni — főleg a divatból zenekedvelők táborából, hanem bizony nem marad ki a színházból senki, legalább annyit nem, mint mennyit be fognak vonzani a közpolgári osztályból a jó drámai előadások, melyek alatt lázasan liheg a kebel, emelkedik a szív, — kivált ha nem marad pusztában elnagzó kiáltásnak a nézőtér átalakítása.

Mert átalakítás nélkül minden okoskodás kápoztusa van nélkül. Tények bizonyítják, hogy a meglévő publikum kevés, a leendő közönségnek pedig helye nincs. Kényelmes és olcsó

helye. De lesz, ha kialakolbítjuk a mitem jövedelmező felső páholyokat s csinálunk olcsó zártcsékekkel a második emeleten s a földszinten 50 krét talpalókat felköljük üni 40 krét, a mostani állóhelyeket pedig befásítjuk támlás-székekkel, de nem úgy, mint a debreczeni piacot. Ha aztán így mindent elrendezünk, a támlás-széki bejárókat közrepre eská-bálhatjuk, s a mostani bejárót két páholyalá alakítva, ezen is nyertünk, huzván egy róka-ról két bört. Teljesítve lesz a czélszerűség s egyuttal megteremtve a kényelem, a komfort.

Bizony nem tudnám hevenyében megmondani, hogy mennyibe kerülne egy ilyen átalakítás, de semmi esetre sem kerül annyiba, mint mennyi kárt okozna ha ad gracas calandas halaszatnák. A nemes városnak, mint a színház tulajdonosának, e tekintetben takarékoskodni nem lehet, mert az eredmény bőven fogja kárpótolni, — ha nem 24 óra alatt is.

Igen természetes dolog, hogy ez csak a rendszerinti bajokon fog segíteni a jövőre nézve, mert az átalakítás ez évadban nem esz-közölhető, s az opera brevi manu eltörlését sem látnám most mindjárt czélszerűnek. Az pedig, hogy a helyes intézkedések fényes eredményeket teremthetnek a jövő esztendőben nem vizsgálta sem Mándokyt, sem a konsortiumot, sem a tár-ulatot, mely már most nyakig bújban van. Rajtuk most kell segíteni.

Teljesen való, hogy nagy előny lesz, ha a gáz olcsóbbá tételére a nemes város a gáz-gyár igazgatóságánál eredményesen közremunkál, ha némi engedelményeket tesz, ha a színházi felügyelő állást eltörli s az ennek fizetett 600 frtot a társulat felszerelésére fordítja, de mindez igen csekély. Szerintem a bajon társadalmi uton kell segíteni.

A színügyelet, mely a nemzeti színezet lobogóját annyi lelkesedéssel bontotta ki, jövevények minden erejével azon, hogy a közönséget a színházba vonja, legyen az eszköz bár aláírási ívek kibocsátása, bármi más, de olyan, mely a célhoz vezet. Igyekeztek felvilágosítani Debreczen város polgárait, hogy a színügy nem a színtársulat privát ügye, hanem az egész város közös érdeke. Hangsúlyozza erősen, hogy a hazánkban élő nemzetiségek szünni nem akaró ellenséges indulatával s nemzeti jeilegnek ellen szított aktiójával szemben a színezet az, mely mint a nyelv főtámasza, fenállásunk erős biztosítékát képezi, hivatkozzék a polgárság hazafias közlelenség-zetére, nemzeti büszkeségére.

En nem hiszem, hogy Debreczen város híres polgársága, mely kapui aiól annyit hazafiai kitartással verte vissza a német labanczot, a török portyázót, a tatár ziványokat, a sorompón kívül ne tudná szorítani a színházi deficitet is. Tudja, ha akarja, akarni pedig kell, hogy Dnreczen városa szégyenszemre pirulni ne legyen kénytelen a nemzet előtt,

mely éber figyelemmel néz e városra, mint hazai tudományosság s köznevelődés logzamatossabban magyar gyupontjára.

Suhogó.

Vidék.

— A H.-Boszörményi mákedvelői előadás. —

Bözörmény, decz. 22.

Tekintetes szerkesztő ur!
 A mákedvelői előadás f. hó 22-én kitűnő eredményeivel tartott meg, a mi különösen a lelkes rendezőknek: Gaálffy Lajos kir. közjegyző és Kozma Sándor gym. igazgató tanár urnak köszönhető. A jövedelem, mintegy 130 frt, a kitűzött jötekönyvél elértéét lehetővé teszi s úgy tekintélyes összeg, melyet városunkban rendezett előadás még sohasem eredményezett.

Hogy az előadás érdeméről szóljak, meg kell jegyeznem, hogy az estély egyik kitűnő változatossággal rendezett része, melyben a helybeli s Katona Zsigmond énekező ur által jelesen vezetett dalárdától jó magyar népdalokat, Kovács Mari k. a.-től egy szűpen előadott komoly szavaltot, Jenei Margit és Pápay Vilma kitanszonyoktól valóban élvezetes zongorajátékot, Veszprémi Zoltán urtól gondokan előadott érzéletes népdaleyveleget hallottunk: épen úgy kielégítette közönségünket, mint az ezt követett műgonddal előadott „Kukli predikációk” című vigjáték, mely talán mondhatom az egész estély fénypontját képezte. Azonban lehetetlen, hogy vissza ne térjék Veszprémi ur goronkajátékára, mely közönségünkkel valóban meglepte; a különben is gyűjtő népdalok, melyek Veszprémi ur mély érzelű, mondhatnák művészi játékát által még gyűjtőbakká lettek: a közönséget felvillanyozták, mely úgy el volt ragadtatva, hogy a megújratott dalokat mindig tapsviharral fogadta.

Ezután következett az estély második része, az említett vigjáték előadása. Hogy erről érdemlegesen szólhassak előre kell becsátanom, hogy az ifju dicserők mindnyájan kezdők voltak s mégis oly cselekedetes megoldották foladatukat, hogy a közönség teljes méltánylást vitták ki. Egyesekről szólva, most is meg az előadás hatá- a alatt ki kell emelnem Kovács Endre ur (Fetes) szabatos, mozgásban minden szöveget megkülönböztető kát, tanulmányán kívül — nézetem szerint — sokat köszönhet Kovács ur hajlékony, sima hangjának, melylyel jól tud rendelkezni; a többi szereplők is, Szabó Erzsike, Varga Cornelia és Dezmár Ika kitanszonyok, továbbá Pápai Károly (Móka), Imre József (Gyöngyös), Lónya Gusztáv és Bodó Beraian urak dicseret érdemelnék buzgalomokért, mert valóban mindnyájan igryektek az előadás sikerét emelni, a mi az öszszévágó játék által el is lett érve.

Az előadást kedélyes tánczvizsgálm követte, melyben a jó cigányzene mellett késő éjjeljel mulatott a fiatalaság, míg végre Morphéus hívogató karjai szétoszlatták a társaságot.
 G. A.

Divat.

— Korsolyok tolettiek. —
 A mi mindenképpen meglepő, az a korsolyozó divat egyszerűsége. Semmi csillogás, semmi fény; még a színes tollak is számvévk s legfeljebb egy-egy drága mivű arany

kedjük ismét a fölragatandó czukrok kérdésében.
 Ez a vizsaly egy epárszor megújul ugyan karácsonyestig (csodálatos, hogy az ördög nem alszik meg akkor sem, mikor a Jézuska közeléltét érzi); hanem mindig bekes elintéztést nyer. A karácsonya végre bekészül. A karácsonya alá való homli is mind rendben van, ambar feleslegemnek még utolsó nap is kifogása van az ólom huszárk ellen, a város kakasokra rézve pedig azon nem alaptalan félelmet fejezi ki, hogy Jenőke le fogja nyalni azokat.

De hát mit csináljunk? Tavaly a zöld fákat és a sárga oroszlányokat is lenyalta. — Tavaly még kisebb volt, tavaly még nem volt elég esze, véli feleségem.

A mire természetesen nincs mit felelnem mert tökéletesen igaz. Tavaly még csak másfél éves volt.
 Most azonban már nagy áhitattal várja a Jézuskát s ő is minden reggel megkérdezi a nagyobbik példájára, hányszor kell még fölkelni, míg a Jézuska eljön?

Mar egyszer sem, kedves Kicsikém. A Jézuska már elindult az égből, a Jézuska már itt van. A karácsonya teljes fényében pompázik, a gyertyácskák égnek, az aranyos diók ragyognak. Julcsa maga is bámszékoda áll meg a küszöbön s aig meri elhinni, hogy ő is segített mind e pompa létrehozásában.

A két nagy bukás sürke ló is oly kényesen áll ott: a karácsony fa alatt, mintha egyenesen az égből repültek volna alá. A kicsikék mamájok segítségével fölmasznak s megpróbálják a nyeret és ime senki sem veszi észre, a sárga réz gombok hiányát, még feleségem sem, ki örömtől ragyogó arccal dől karjaim közé.
 Vertesi Arnold.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája

Mikor a Jézuskát várjuk.

Egy hét óta . . . mit mondok? — körülbelül egy hónap óta olyan izzagomban élünk, mintha tükön ülnénk mindnyájan: felesésem, én, a gyerekek, bele számítva Julcsa pesztrát is, a ki igen csöndesvértű jó leány s példátlan türelmessel szokta magát bele találni minden helyzetbe, akár mint lónak kell magát beköt-tetni az istállóba az asztal lábához, akár mint elefántnak a hátára kell venni a kis vadász-társaságot, vagy mint medvének az ágy alatti barlangba kell bujni, sőt még akkor is, mikor mint vaddisznó leszuratik. Haem mióta december kezdetétől a Jézuskát várjuk, néha-néha úgy látszik, mintha az ő türelme is kifogyna, ha az apró nép rákérzi a zaklatást, hogy mit hoz a Jézuska? mikor jön már a Jézuska?

Minden istenáldotta nap s a nap minden órájában százsor is megfélel már ezekre a kérdésekre Julcsa, de kielégítőleg soha sem volt képes még eddig megfelelni. Abban ugyan megállapodás történt már, hogy mit hozzon a Jézuska. Hirtalovat hozzon. Nagy legyen és szürke. Különösen nagy. De a többi melék-változatokra nézve az apróság oly gyakran változtatja ízlését, hogy Julcsa nem képes egyenlő lépésben haladni velök. Ha tegnap a veresbortos szerszám képezte kívánásai né-továbbját, ma már a csengő a főfogó s Julcsa minduntalan megbotlik. Ha kérdezik, hogy milyen farka lesz a lónak, bizonyos, hogy mindig akkor mond kurtát, mikor hosszút kellene s akkor mond hosszút, mikor a kurtá feléne meg a közöbajtasnak. Ugy, hogy nagyobb fiam, Li már négyéves fiatal ember, a legkö-molyabban is is jelentette már nem egy ízben, hogy „maga Julcsa nem tud sommit.”

Ilyenkor aztán a legfelsőbb fórumhoz a mamához appellálnak. A mama rendkívül nagy tekintélyben áll; a mama ismeri a Jézuskát és beszél vele, a lovat is látta. A mamának csak pár szavába kerül: „Megmondom a Jézuskának” s rögtön szót fogad az a két kis pajkos országhariból. Nagy szó az, Julcsa is megpróbálja hatását; de nem hiszik el neki, hogy a Jézuskával beszélte. Hiába erősti, hogy a két nagy hintalovát is látta, a mi pedig igaz is.

Cakugyan látta. Egy hete már hogy megérkeztek. Egy vereshajókás, deres bajú-zu hordár hozta őket egy tarгонczán. Nem igen égiezen nézett ki s szörnyű törkölypálinka szagot terjesztett; de azért örömlünkben megszorítottuk a derek ember kezét. Feleségem lázas sietséggel bontogatta le a papirosokat, mikbe a lovak göngyölgete voltak. S most megérült a vasuton, a másiknak a hátusó lábából tört le egy darab, a nyereg nincs eléggé megerősítve, az egyik kengyel biányzik s a sárgaréz gombok nincsenek meg, melyekkel a tavalyi ló nyerge olyan szépen ki volt rakva. Egy szóval: világos, hogy a kereskedő világ napról napra romlottabb lesz s nem érdemel többé semmi hitelt, valamint a vasuton is oly gondatlanság uralkodik, hogy ma holnap az ember nem mer valamit föladni.

Kis feleségem nagyon ingerül és levert lélekben s szomorú tapasztalások után, azt hiszem, az idő már rövid s egy kicsit; minthogy azonban, hogy a kereskedő világ nem vagyon biztosítva, gyobb foku romlottságának a jelét s a vasuton nem történik-e még nagyobb szerencsétlenség, hát megnyugszunk a sárga gombok nélküli nyeregben. A mi a megsérült lábat és fület illeti, az asztalos segít a bajon. Olyan pompásan helyreállítja az eltört lábat, mintha soha legkisebb baja sem lett volna.
 No már most csak biztos helyről kell csipőh hang kissé felboszant. Tizenkét gyer-

gondoskodni, a hová a gyerekek hozzá nem férhetnek; mert főkép a nagyobbik igen szem-füles, mindenüvé bekandikál. E fontos tanács-közösben a szakácsné is részt vesz, sőt még föl. Végre mégis csak akad olyan hely az egész házban, hogy a két lovat elrejtethi. A cselédeknek kiadatik a szigorú parancs, hogy el ne merjék árulni a nagytitkot. Egyiknek sincs ugyan eszében, hogy elárulja, de feleségem úgy véli, hogy kissé reájok ijeszteni azért még sem árt.

Most tehát biztonságban volnánk már a földolgra nézve; de boldog isten! most kezdődik csak el igazán a gond. Mire is van még szükségünk? Folyvást agódnunk, hogy elfelejtünk valamit. Számítgatjuk az ujjainkon . . . Nem, az nem ér semmit. Kezembé kell venni a plajbászt s feleségem diktálja. Vagy inkább jobb lesz amugy, diktáljam én s jegyezni fogja ő. A plajbász az én kezemből az övébe vándorol. Azt sejtjem, hogy nem bízik teljesen bennem.

No de menjünk hát tovább. Tessék neki följegyezni: — Kölségvetés az 1879-iki karácsonyfára. — Ne komédiázzunk, — figyelmetet feleségem.

Bélatom, hogy igaza van s a tárgy fontosságához illő komolysággal kezdünk tehát a budget megalkotásához. Fájdalom, már az első pontnál megakadunk.
 — 1) Tizenkét kis gyertya a karácsonyfára.
 — Tizenkét gyertya? — jegyzi meg csipősen az én kedves kis feleségem, a ki néha (no nem mondom, hogy gyakran) ehhoz a hanghoz is ért. — Tizenkét gyertya? Ez hal-tatlan fővényesség!
 En sem vagyok egészen vajból s az a csipőh hang kissé felboszant. Tizenkét gyer-

tya . . . hát nem elég az? S még fővénynek mondani engem! . . . Engem! . . . No de jó, nem bánom, csináljanak olyan illuminációt, hogy az egész Debreczen városát fölgyújtják.

— Idő oda: százhusz gyertya!
 Feleségem nem írja, sőt a plajbászt is leteszí kezéből s azt veszem észre, hogy egy pár nagy könyccsepp gördül alá arczán, a mit aztán gyorsan követ a többi. Zokogva takarja el arczát.

— De hát miért sírsz? — kérdezem türelmetlen.
 Miért sírsz? Még kérdezhetem? Hát nem üzők-e gnyut belőle? Nem fosztom-e meg őt a lege-ekélyebb örömtől is? Oly boldog volt, úgy örült a karácsonynak s én most fukarsággal megkeseritem ezt az egyetlen boldog napot is életében. S így folyik tovább a leg-rettegettebb vádak és panaszok özőne, úgy hogy végre magam is azt hiszem, valami ször-nyeteg lehetek, valami szivtelen hiéna.

— De édes anygylom, — próbálom en-gesztelni.
 Egy darabig nem hallgat rám, hanem aztán könyezve nyakamba borul. Hiszen tud-hatom, hogy ő csak engem szeret, kimondha-tatlan nagyon szeret!

— Tudom, édes anygylom, haem a gyertya, . . .
 Ah! a gyertya! Legyen annyi, a mennyit én akarok.

Ezt már az én lovagiaságom nem en-gedheti. Nem, annyi gyertya legyen, a meny-nyit ő akar.

Egy forró csók pecsételi meg a békekötést és átmenyünk a második pontra, aztán a harmadikra, negyedikre, meg a többire.
 Baniulatos gyorsan esünk át rajtok s arra a tapasztalásra jutunk, hogy csodálatra-méltón egyetértünk mindenben, egészen egy-teszt és egylélek vagyunk, a mi azonban nem akadályozza, hogy másnap midőn a jegyzék re-videlőadáshoz fogunk, egy kis zivatar ne kere-

...árulja el, hogy ezen egyszerűen, de mindig szépen öltözött hölgyek épen oly pazar fényben jelenhettek meg, mint a fentebb felsorolt néhány előkelőség. Egyszóval, szűk a lábakat szabadon hagyó posztó ruha, (talán leginkább diagonakelme) hasonló dolmány keskeny prémszegélyvel, prémes kucsma, az áll alatt kázmér sálal lekötvé, legtöbbször fekete — négy öt gombos keztyű: ezek a divatos párisi nők korcsolyázó öltözékének alkotó részei.

Hanem azért természetesen nem mindenki öltözködik így. Kedveik pl. a sötét veres és a sötét zold posztók, mikor azután a czipó, kalap, keztyű és karmantyú szintén ugyanolyan színűek. A karmantyú mindig igen kicsiny s rendszeren bársonból készül, két oldalát egy-egy keskeny prémszegélyvel.

A fátly — ki ne tudná ezt közlünk — azon pipere darabok egyike, melyek egészen kezelve rendkívüli érdekessé teszik a női arczot. A felig vagy egészen elburkolt vonások gyakran c-odásabbakká, incerlőbbékné látszanak, mint az egészen szabadon hagyott arcz bájal. A párisi nők a hódítás ezen gyverét is jögre veszik az idén. A Donna Maria gázból készült fátly ott lebeg ugyszóval minden női kalapon, mely végre roppan a jég-pályán; s kinek hogy tetszik, úgy viselheti.

Egyik másik asszony gyémantszerű ragyogásu szeméi széles és tollas frondeuse kalap alul villognak. Ösmerek egy szép hölgyet, ki gyönyörű természetnek hódító aranyait kitűnően szobott fekete asztrakan felöltő által emeli kellő érvényre.

Napi hírek.

A szegények számára. A városi tanács fontos felhívását, melyet már egyszer lapunkban közöltünk jónak tartjuk ismét egész terjedelmében közölni. Felhívás. A csaknem országoszte uralgó inség, arvizveszély és a rendkívüli hideg idő következtében annyira megokasodott a könyöradományért eső valódi szegények száma, hogy a pillanatnyi segítségnyújtás is az e végre rendelt városi pénztárral alig képes teljesíteni. A városi tanács tehát az ezuttal nagyon igénybe vett szegények pénztárának megsegítése tekintetéből minden rendelkezésre álló utat s módot megkísérelni kíván, elhatározta, hogy a sok kellemetlen-séget és felesleges költséget okozó új évi üdvözléteknek a fentjelzett jótékony célra való megváltására, — más nygy városok példájából kiindulva — a városi közönségnek alkalmat szolgáltasson a felszólítást intéző iránt, hogy a közönség az ekként megkímélhető összegeket, mint könyöradományokat a kibocsá-

tandó új évi üdvözlétek váltásig cédulák kiváltása után a jótékonykodó alátárára tenné le. Felhívják emellett a lakosságot, hogy a hánykánt elhordandó s a városi szegények pénzéért járára elárulandó 10 kr vagy 1 irtos új évi üdvözlétek váltásig cédulák nyomtatványaihoz tetszés szerinti mennyiségben megtartani és azokért esendő összegeket a kiküldött tárházaknak kézbesíteni sziveskedjék. Kelt Debreczenben, 1879. decz. 15. A városi tanács.

Lapunk legközelebbi száma a közbeeső karácsony ünnepek miatt szombaton fog megjelenni.

A karácsony ugyancsak fehér köntösben köszöntött be a mi példa-szó szerinti fekete hűvövére enged következtetni. — A legboldogabb nap a karácsony ünnepe napja, mert akkor mindenki a családjá körében mulat, még a legszegényebb, a legelgyűvottabb is hajlékát keres s talál magának e napon. Mi szívünkben kívánunk legboldogabb ünneplést kedves olvasóinknak.

Dr. Schwarzer Viktor tanár ur harmadik előadását az iparos ifjak egylete helyiségében jövő szombaton délután 6 órakor fogja megtartani, melyre felhívjuk az egy-let tagjainak s általában a t. közönségnek figyelmét.

Szegények számára. Szabó Kálmán ur derék kereskedőnk 103 frtot gyűjtött össze, mely összeg a szegények között ma osztott ki. Üdvözlők derék polgártársunkat, a ki nem feledkezett meg a nagy ünnepek alkalmával a szegényekről is gondolkodni.

A nagyratató. Szigeti József nagy tetszést aratott népszámmve Pénteken kerü először viznre szinpadunkon. A kiváncsiság rendkívül nagy, mert „a Csizmadia mint kis értet” és a „Vénbakaacsos” szerzőjétől mindenki a legjobb színművet várja. — A darabban gyönyörű szép népdalokat énekelnek Nyilvai Irma és Szabó Bandi.

Nagyvásár Debreczenben. Tudvalevő dolog, hogy a debreczeni nagyvásár megtartására nézve ezúttalra némi változtatások történtek. Azert jónak látjuk a közönség tájékoztatására közze tenni, hogy 1880. január 5. 6. 7. (hetfőn, kedden, szerdán) bór, gyapjú, méz, dió, stb. továbbá a t. iparcsikké gaboneműk és mindenféle terményvásár, 10—11 (szombat, vasárnap) sertésvásár, 12—13 (hetfőn, kedden) nagy baromvásár tartatik.

Ö. T. A debreczeni önkéntes tüzölő egylet f. hó 25-én délelőtt 10 órakor az örtanyán választmányi ülést tart. Tágy: a jövő évi budget.

A szánkázás és a csengő. Több szánt látunk mostanában városunkban csengő nélkül melyek veszélyeztetik a járó-kelőket. A csapó-

utczán ment tegnap egy leány podgyászszal a f-jén. Egyszerre csak eldobja a leány halál-sápadtan podgyászát, hogy csak kitérhessen azon szánnak, mely hallatlaul nyomban követő: Jó volna ez ügyben erősebben fellépni a rendőrségnek, mielőtt még nagyobb szerencsétlenség történik. Egyáltalában nem kellene engedni, hogy a városban szán csengő nélkül közlekedhessen.

Az iparos ifjak jövő hó 4-én tartják évi közgyűlést. Ekor választanak elnököket és titkárt is. A menyiben a jövő két év folyamára alatt a mi ipartársuati egyletünk lesz a többi hasonló egyletek vezéregete, e választásokat igen fontosnak tartjuk.

A nagy erdei fürdőháznál gőz és kádfürdő fűtő szoba aaponta s az ünnepek alatt egész nap nyitva áll, minden órába zárt omnibusz közlekedik.

A korcsolyázó egylet jegén mindkét ünnepepon fényes mulatságok lesznek. Csütörtökön és Pénteken is zene fog játszani. Reméljük, hogy mindkét alkalommal nagy szánu közönség fog összegyűlni.

Vonatkésés. A tegnap délutáni Pest-ről érkező pesti vonat 2 1/2 órával késétt el. Egy kerék osz-zetörése okozta a késedelmet.

Bálok. A nemes (uri) kocsiok jövő év január 18-án tartják báljokat az Elseu-ban. A velők hasonló társadalmi állást elfoglaló talyigások pedig ugyancsak jövő hó 4. és 5-kén.

Rosenkraud és Gildenstern híres vígjáték tegnap kerü először színe színházunkban. A darabról térszöke miatt most bőven nem irhatunk egyelőre csak a teljes sikertconstátjuk. A közönség színiig betöltötte a színházat, s rendkívül jól mulatott a francia könyvséggel irt szellemes Mandoky, Szathmáry és Foltényiú kitünő játékaik részeseültek nagy elismerésben. — A darabra még visszatérünk.

Blahán szombaton lépett fel a Hep-pes Kálmán beteg művész jávára rendezett hangversenyben Nagyváradon. — Remnerth Mártha és Ditrőné igért közreműködésük — elmaradt. — helyettük Ruboff gondokaművész rándult le a hangverseny lézagat betölteni.

Az itthon időző egyetemli hallgatók tájékoztatására közöljük, hogy a vallás és közoktatásügyi miniszterium által módosított beirattási szabályzat értelmében a magy. kir. tudományos egyetemen a tanév II. felére a reudes beirattások jan. 11-től 22-ig tartanak. A később jelentkezők január 25-ig bezárólag folyamodhatnak s január 26, február 2-ig tanácsai illetékes rectori határozat által nyerhetnek utolagos beirattási engedélyt. A február 2-án túl jelentkezők felvételenek engedélyezését a miniszter magának tartotta fenn.

A magyar országos segélyző négy-let (veres kereszt) központi választmányja tisztelettel kéri az összes ivrtókat, miszerint az alapszabályok 8—12 §§-ai értelmében a főkegyleteket és azoknak választmányait megalkítani és az alapszabályok 21 §-szert a vidéki választmányhoz, vagy a hol ilyen még nem alakult meg, közvetlenül a központi választmányhoz (II. főtutca 105. b.) aláirási ivatek, illetőleg évi jelentéseiket január 20-ig benyújtani sziveskedjenek.

A kisbírtokosok régi földhitelezete vezérigazgatója Végh Ignáczié mielőtt elfoghaták volna megszökött. A részletek következők: Véghnek letartóztatását mult szombaton látta szükségesnek a vizsgáló bíró; Végh ekkor az intézetben volt s a bíró az előszobában levő hivatalszolgálat meghagyta, hogy kísérje figyelemmel Véghet. Végh hajdon fővel, felöltő nélkül jött ki az irodából az előszobába. A hivatal szolgálat állotta. Végh azt mondta, hogy egy levelet akar a levélszekrénybe dojni. A folyosóra ment — s azóta nem látták. Levelezését, iratait lefoglalták, ujvilági lakását zár alá vetették s upesti háza is zár alá vétetett. Egy levelet, melyet szeretőjének irt, az utczán foglalta le a rendőrség. Végh eltűnése óta az intézeti pénztárnok is több, igen terhelő felvilágosítást adott. Valószínű, hogy a vizsgálat másokra is kiterjesztetik.

Husárok megállapítva s bejelentve 1879. évi decz. 24 től 21-ig következők: 46 Nagy Józsefnél piac 3-ik székben, s Szentelt Istvánnál piac 2-ik székben. Minden többi mézársekekben pedig 44 kr. Debreczen, 1879. decz. 16. Debreczen város kapitányi hivatala.

Végrendeletek felbontása. Folyó évi deczember 27-én délelőtt 9 órakor a debreczeni kir. törvényszék előtt következő végrendeletek bontatnak fel és hirdettetnek ki u. m. Tóth Pál végr. 1864. évről, Kis Sándorné Karárdi Zsuzsanna végr. 1864. évről, Beke István végr. 1864. évről, Bánai Sára öz. v. Biv-sotka Istvánné végr. 1865. évről, Bihari Mihály és neje Keszei Juliánna végr. 1865. évről, Pósalaki Sámuel végr. 1865. évről, Gáll L. jóné Komlóssy Juliánna végr. 1866. évről, öz. v. Bánai Sámuelné Németi Sára végr. 1866. évről, Boschatti András végr. 1866. évről, Márkus István és neje Kis Erzsébet végr. 1866. évről, öz. v. Gacsárdi Pálné Magyar Mária végr. 1866. évről, Nyári István végr. 1867. évről Debreczen 1879. decz. 23. Ferenczy Lajos jegyző.

Lapunk mai számához van mellékelve Mendelovits Lajos m. kir. lottógyűjtő és dohánytűzsdés üzleti értesítése. Ajánljuk olvasóink pártfogásába.

Irodalom és művészet.

Uj zeneművek. Táborosky és Parsch zeneműkereskedésében Budapesten megjelent: Harmadik ábránd magyar dalok felett. 1. Le-hullott a regző nyárfa... 2. Bura-bura bubántra születte... 3. Fáj a szívem, Rácz Pálóti zongora kísérettel hegedűre szerző Hub-ber Károly. Ára 1 frt 50 kr.

A magyar ifjuság és népkönyvtár című hetenként megjelenő történeti és szépirodalmi elbeszélések tartalmazó kis füzetet ad Gröz Gusztáv és testvére Gyórott, Kisfaludi Tóbiás szerkesztésében. Ára egész évre 5 frt 50 kr, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 15 kr.

Czettel Gy. „Előjegyzési napirtás” az 1880. évre (X. évfolyam) megjelentek Pos-ner K. Lajos kiadásában. E díszes kiállítású s nagyon gyakorlati hasznú napirták ára 75 kr.

Bihari gazda címen havonként megjelenő gazdasági szaklap indul meg B. Ufaluban. Szerkesztője Gobóczy Károly N. Váradi-ról. Előzetési ára 1 frt 20 kr.

Közgazdaság.

Piaci árak 1879. decz. 23. án.

1 hektoliter buza	9.44—10.58
1 „ kétszeres	7.82—8.46
1 „ rozs	6.68—7.32
1 „ árpa	3.26—3.58
1 „ zab	2.94—3.26
1 „ tengeri	4.56—4.88
1 „ köles	6.18—6.52
1 „ köles kása	11.40
1 „ zsák uj burgonya	2.20
100 kilo szalonna	42, 43, 44
100 kilo háj	42, 43, 44

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Bérlet szűnet.

Holnap csütörtökön decz. 24-én

A színházi nyugdíjintézet javára

NICHE

énekes bohózat 3 felvonásban.

Kezdeté 7 órakor.

Felolós szerkesztő: Kutasi Imre.

Főszerkesztő: Vártesi Arnold.

Ertesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, miszerint eddig is szép sikerrel működött üzletemben — kis új utca sarkán a város-házaval szemben — dohánytűzsdés és m. kir. lottógyűjtőedemben a következő hird-lapok egyes példányai naponta az alábbi árak szerint kaphatók, u. m.:

Helybeli lapok:
„Debreczeni Ellenőr” 5 kr., „Debreczen” 5 kr., „Debreczen-Nagyvárad” Ertesítő” 4 kr., „Ebrészto” 15 kr., „Közérdek.”

Fővárosi lapok,
melyek mindennap megjelennek: „Budapest” képes lap 4 kr., „Uj Budapest” 4 kr., „Egyvetérs” 6 kr., „Függetlenség” Verhovay Gyutató 5 kr., „Független Hírnap” 4 kr., „Ellenőr” 5 kr., „Hon” 6 kr., „Pesti Napló” 6 kr., „Pester Loyd” 10 kr., „Neues Pester Journal” 5 kr., régi „Pester Journal” 5 kr., „Politi-sches Volksblatt 4 kr.

Fővárosi képes heti lapok:
megjelennek minden vasárnap: „Vasárnapi ujság” legdiszesebb képes heti lap 10 kr., „Kossuth” ára negyedévenként 1 frt.

Fővárosi éleclapok:
„Bolond Istók” 16 kr., „Borszem Jankó” 16 kr., „Üstökös” 16 kr.

Fővárosi esti lapok.
A kik naponta kívánják e lapokat megszerezni, sziveskedjenek engem ezen szándékukról legkésőbb jövő év január hó 15-ig értesíteni, hogy az óhajtott lap megrendelése iránt kellő időben intézkedhessem. Előzetéseket bármey lapra elfogadok s azokat posta után megrendelem. Mindazoknak, a kik naponta fogják a lapot tölem megszerezni, egy renekmutv jutalomképet ajánlok fel ingyen, a melyet az 1880. év II. felében pontosan kezeihez szolgáltatok. A lapok gyors kiszolgáltatása czéljából lovas talyigával hozatom be a délután Budapest felől megérkező vonattól a hirdlapokat, hogy már 3/4 órákor a közönség által megszerzethetők legyenek, ha vonatkeésedelem nem történik. Ugyanezen fogatonon hajdonlag vagyok a közönség levelezéséit esti 7 óratól 8 óráig terjedőleg és pedig az ajánlott leveleket és csomagokat a vasuhoz szállítás és pontos továbbítás végett elvállalni, a közönséges leveleket pedig 9 óráig terjedőleg a mozdópóstház (ambulans) juttatni kötelezem magamat. — A közönséges levelekre üzletemben hatóságilag engedélyezett levélgűjtő szekrenyt állítottam fel. Az ajánlott levelekről, valamint a csomagokról vérvényvel beszámoló, minden egyes levél időntüli kiviteléért 3 kr, a csomagért darabonként 10 kr. mérsékelt díjt állapított meg. A postára szánt csomagoknak szabályszerű és magolását mérésékelt díjért elvállalom, hogy ezáltal a tájékozatlan közönséget a postaiak zaklatásától megóvjam, hogy ne legyenek kénytelenek 2—3 ízben visszautatások miatt nagy időt vesz-tegetni.

A nagyérdemű közönség beces pártfogását kérve, maradok Debreczen, 1879. deczember hó 24-én.

Mendelovits Lajos
m. kir. lottógyűjtő és dohánytűzsdés.
Kis-uj-utca szegletén, városháza átelében.

Vilmos Károly söresarnoka

1880. január 1-től

kezdve alulirt önálló kezelése alatt fog tovább is folytatatni. A n. é. közönség tisztelt pártolását jövőre is kérem.

Kezesskedem arról, hogy üzletemben az eddigi ászok sőr ára mellett **valódi márciusi-sört** szolgáltok ki, utcára vitellel is li-terjét 20 kr-ával.

Naponként mindennemű **villásreggeli**, ugyszintén a téli idény alatt naponként már korán reggel is a legmagyarosabb **korhelyeves** kolbászszal a t. közönség rendelkezésére áll üzletemben. A **gulyásus** és **pörgölt nemék** a legkényesebb kiválonomnak is megfelelően magyar házias izléssel készítettnek el és szolgáltatannak ki.

Magyaros tisztza kezeléssü konyhámról a legizlete-sebb **ebédek** adannak ki a lehetőleg olcsóbb áron, hely-ken elfogyaszta. Kivánatra magán házakhoz is szolgáltok ki tünő ebéddel méltányos árakért.

Vacsorára az esteli ételek a legnagyobb választ-rétkben a jutányos áron a legizlete-sebben elkészítve tálatannak fel. A tél folyamára alatt minden kedden **friss hurka** és **kolbász**, minden szerdán és szombaton magyarosan, tepertővel készített **torós galuska**, pénteken pedig valódi szegedi es **halászlé** áll a közönség rendelkezésére.

Tiszteán kezelt különféle **magyaros borok** a legnagyobb választékon méltányos árért kaphatók. Itala im jó ságáról mindig jót állók.

Üzletemet **január 3-án ünnepelesen** nyitom meg, mely alkalomra a n. é. közönséget tisztelettel meghívom, kér-ven buzgó igyekezetemnek hathatós támogatását.

Tisztelettel, Debreczen, 1879. decz. hóban.

Vilmos Lajos,
vendégfő.

Hoff János-féle

egyedül valódi és első
maláta-mell-czukorkák.

A Hoff János-féle maláta-mell-czukorkák a köhögéseknél nélkülözhetlenek, a nyálkák, és a nehéz lélegzést megszüntetik.

Maláta kivonatu egészségi sör kigyógyulás, erősödés.

Sűrített maláta-kivonat tüdőbetegeknek.

Gyomorhajoknál.
A maláta-kivonatu egészségi sör emésztési gyöngösnél, gyomorhajoknál, aranyérmál általában elfogadott és használt gyógyszer; — Köhögés, rekedtség, és torokhajoknál a maláta-czukorkák nélkülözhetlenek. — Regi mellbetegségnek pedig a sűrített maláta-kivonat.

„Mióta az ön maláta-kivonatát használom, írja Pimfinger számvívő ur Schö-nwerderből, azóta nem vagyok többé gyomorbeteg — Czukorkái megszüntették köhögésemet, a nyálka eltűnt, és én ismét szabadon lélegzem.

Hoff János ur, cs. kir. udvari maláta-készítmények gyárosa, cs. kir. tanácsos, és Európa legtöbb uralkodónak udvari szállítója, a koronás arany érdem-kereszt tulaj-donosa, és magas porosz és német rendek lovagja. Bécs, Graben, Bräunerstrasse 8.

Főraktár Debreczenben: **Richl József Zelmós** fűszerkereskedésében.
368 6—5

Hirdetés.

Kittin3 minőségű n.-bányai
aszalt-szilva és lequar,
szatmári dió, szepességi, sárosi lenese és hámozott borsó, valamint mindennemű
fűszerárúk
igen jutányos árban kaphatók

Ganófszky Lajos
fűszerkereskedésében,
Debreczen, czepléd-útca a „Kék macskához”.

IGÉRVÉNYEK

lőnyeremény: 400,000 frt,
huzás 1880. január 2-kán.

Hitelintézeti sorsjegyre

4 frt 50 kr.

Bécs városi sorsjegyre

2 frt és bélyeg

az „Iparegyesületi tak. és hitelintézet”-nél.

Dr. Fáykiss
Szepezi kárpát-növény-kivonata
1 üveg használati utasítással 75 kr.

Szepezi kárpát-növény-czukorkák
1 skatulya használati utasítással 35 kr.

Szepezi kárpát-növény-thea
csomag használati utasítással 50 kr., kisebb 25 kr.

Mell- és tüdő-betegeknek!

Tíz év óta a legjobb sikerrel használtattak és ajánlottak: köhögés, hurut, rekedtség, köh-hurut (sz. árhurut), nátház (influenza), szájk-mellűség, lélekzati bajok, oldalszurás, kifejlett torokgyulladás, tudógyuladás és egyéb kimerítő és gyengítő betegségekben. Valódi minőségben kaphatók magánál a készítőnél **Fáykiss József**, gyógyszerésznél Temessvárott (Jozsefváros); Budapestben: **Török József**, gyógyszerésznél, király-utca 7. sz.; **Thallmayer L.** és **Seltz** kereskedőknél és **Edeksuty L.**, Erzsébet-ter 1. sz. Debreczenben: **Dr. Roth-schnek Emil**, és **Tamassy Károly** gyógyszer-ész uraknál.

(380) 5—5

(X) §. Az ételök és italok helyes vá-lasztéka nagy fontosságú az emberek jólétére nézve, kivált azért, mivel e részben a legki-sebb vigyázatlanság első sorban az emésztő szerveket gyöngíti és melyek elhanyagolása gyakran hosszas gyomorhajokot mag után. Mitűtan azonban ily vigyázatlanságok a legna-gyobb óvatosság mellett sem kerülhetők ki, felhívjuk a figyelmet a Dr. Miller-féle Bécs-ben 1868-ban hatóságilag megvizsgált görös eleni védbálszatra, mely a gyomor tevékeny-ségét szabályozza, a gyomor és belek minden-nyen heveny és idült lojait, a hányást, has-menést, szájkörösöket, mindennemű gyomor-bántat, étvágytalanságot, gyomorkatarust féntűnő rövid idő alatt megszünteti. Egy üveg ára használati utasítással együtt 1 frt 50 kr. Fél üveg 80 kr. Debreczenben valódi minőség-ben egyedül Stenczinger K. fűszerkereskedésében kapható. Nyiregyházon Balla és Gusztáv uraknál, Miskolczon Dr. Csáthy Szabó gyógy-szerész urnál. N.-Károlyban Kerekes Bertalan urnál. B. Csabán Bartók L. urnál Gyulán Kohlmann F. urnál. H.-Mező-Vásárhelyen Szko-lovits Ilés urnál, Kecskeméten Bóka Zsig-mond urnál. 398. 3—16.